

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

P8_TA(2019)0013

Wytyczne UE i mandat specjalnego wysłannika UE ds. promowania wolności religii i przekonań poza UE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 stycznia 2019 r. w sprawie wytycznych UE i mandatu specjalnego wysłannika UE ds. propagowania wolności religii lub przekonań poza UE (2018/2155(INI))

(2020/C 411/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając międzynarodową ochronę prawną wolności myśli, sumienia, religii lub przekonań, zagwarantowaną w art. 18 Powszechnej deklaracji praw człowieka (PDPC) z 1948 r., w art. 18 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych (ICCPR) z 1966 r., w deklaracji z 1981 r. w sprawie likwidacji wszelkich form nietolerancji i dyskryminacji ze względu na religię lub przekonania, w art. 9 europejskiej konwencji praw człowieka oraz w art. 10, 21 i 22 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając komentarz nr 22 Rady Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych z dnia 30 lipca 1993 r. w sprawie art. 18 PDPC z 1948 r. i rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ nr 16/18 z dnia 12 kwietnia 2011 r. w sprawie zwalczania nietolerancji, negatywnych stereotypów, piętnowania, dyskryminacji, podżegania do przemocy oraz przemocy na tle religijnym i wyznaniowym,
- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 2 i 21,
- uwzględniając art. 17 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 21 lutego 2011 r. w sprawie nietolerancji, dyskryminacji i przemocy na tle religijnym lub wyznaniowym,
- uwzględniając strategiczne ramy UE i plan działania dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019, przyjęte przez Radę dnia 25 czerwca 2012 r., oraz plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2015–2019,
- uwzględniając wytyczne UE z dnia 24 czerwca 2013 r. w sprawie propagowania i ochrony wolności religii lub przekonań,
- uwzględniając swoje zalecenie z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie projektu wytycznych UE dotyczących propagowania i ochrony wolności religii lub przekonań⁽¹⁾,
- uwzględniając swoje rezolucje: z dnia 20 stycznia 2011 r. w sprawie sytuacji chrześcijan w kontekście wolności wyznania⁽²⁾, z dnia 4 lutego 2016 r. w sprawie systematycznego masowego mordowania mniejszości religijnych przez tzw. „ISIS/Daisz”⁽³⁾ oraz z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie sytuacji Rohingjów⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 lipca 2015 r. w sprawie nowego podejścia UE do praw człowieka i demokracji – ocena działalności Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji (EED) od początku jego utworzenia⁽⁵⁾, a w szczególności jej ust. 27 i 28,

⁽¹⁾ Dz.U. C 65 z 19.2.2016, s. 174.

⁽²⁾ Dz.U. C 136 E z 11.5.2012, s. 53.

⁽³⁾ Dz.U. C 35 z 31.1.2018, s. 77.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0500.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 265 z 11.8.2017, s. 130.

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

- uwzględniając swoje rezolucje: z dnia 14 grudnia 2016 r. ⁽¹⁾ oraz z dnia 23 listopada 2017 r. ⁽²⁾ w sprawie rocznych sprawozdań dotyczących praw człowieka i demokracji na świecie odpowiednio za rok 2015 i rok 2016 oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie – w odniesieniu do 2015 r. w szczególności ust. 14 rezolucji z 2016 r., a w odniesieniu do 2016 r. w szczególności ust. 8 rezolucji z 2017 r.,
 - uwzględniając „plan działania z Rabatu” opublikowany dnia 5 października 2012 r. przez Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka (OHCHR) dotyczący zakazu szerzenia nienawiści narodowej, rasowej lub religijnej równoznacznego z podżeganiem do dyskryminacji, wrogości lub przemocy,
 - uwzględniając mandat specjalnego wysłannika ds. propagowania wolności myśli, sumienia i religii poza UE,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 235/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające instrument finansowy na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie ⁽³⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 19 maja 2014 r. w sprawie podejścia do współpracy na rzecz rozwoju, które jest oparte na prawach i obejmuje wszystkie prawa człowieka, oraz dokument roboczy służb Komisji z dnia 30 kwietnia 2014 r. zatytułowany „Podejście do współpracy UE na rzecz rozwoju oparte na poszanowaniu praw i obejmujące wszystkie prawa człowieka” (SWD(2014)0152),
 - uwzględniając przyznanie przez Parlament Europejski w 2015 r. Nagrody im. Sacharowa za wolność myśli saudyjskiemu blogerowi i aktywiście Raifowi Badawiemu za jego godne pochwały działania na rzecz otwartej dyskusji na temat religii i polityki w jego kraju; uwzględniając jego przedłużający się areszt w następstwie wyroku skazującego go na 10 lat więzienia, tysiąc batów oraz wysoką grzywnę za zarzut „znieważenia islamu”,
 - uwzględniając przypadek pakistańskiej chrześcijanki Asi Bibi, którą uwięziono i skazano na karę śmierci za bluźnierstwo, a także jej niedawne uniewinnienie,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A8-0449/2018),
- A. mając na uwadze, że wolność myśli, sumienia, religii i przekonań, powszechnie nazywana w unijnych ramach prawnych oraz w niniejszej rezolucji prawem do wolności religii lub przekonań, stanowi właściwe wszystkim ludziom prawo człowieka oraz prawo podstawowe każdego człowieka, będące na równi z innymi prawami, które nie powinno być w żaden sposób dyskryminowane, co zapisano w międzynarodowych i europejskich aktach założycielskich, w tym Powszechnej deklaracji praw człowieka, europejskiej konwencji praw człowieka oraz w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej; mając na uwadze, że każdy człowiek ma prawo do poszanowania wszystkich praw człowieka uznanych w Powszechnej deklaracji praw człowieka i w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, bez dyskryminacji ze względu na rasę, pochodzenie etniczne, zdolności, płeć, orientację seksualną, przekonania religijne lub brak przekonań religijnych; mając na uwadze, że na mocy art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej zewnętrzne działania Unii opierają się na zasadach, które leżą u podstaw jej utworzenia; mając na uwadze, że na mocy art. 2 traktatu Unia opiera się na społeczeństwach, które charakteryzuje pluralizm i tolerancja;
- B. mając na uwadze, że zasada rozdziału Kościoła od państwa jest główną zasadą konstytucyjną na całym świecie i w Europie;
- C. mając na uwadze, że Parlament Europejski określił świeckość jako ścisły podział władz religijnych i politycznych, który oznacza odrzucenie jakiegokolwiek ingerencji religijnej w funkcjonowanie instytucji publicznych oraz wszelkiej interwencji publicznej w kwestie religijne, z wyjątkiem sytuacji, w której służy to przestrzeganiu zasad bezpieczeństwa i ochrony porządku publicznego (w tym poszanowania wolności innych osób) oraz zagwarantowaniu wszystkim ludziom – wierzącym, agnostykom i ateistom – takiej samej wolności sumienia;
- D. mając na uwadze, że prawo do wolności religii lub przekonań oznacza prawo każdej osoby do wyboru, w co wierzy, lub prawo do bycia osobą niewierzącą, nieograniczone prawo do zmiany lub porzucenia wyznania i przekonań oraz prawo do wyznawania i okazywania myśli, sumienia, religii i przekonań zgodnie ze swoim wyborem, zarówno indywidualnie, jak i we wspólnocie, prywatnie lub publicznie; mając na uwadze, że okazywanie myśli, sumienia, religii lub przekonań może przybierać postać kultu, obrządku, praktyk i nauczania; mając na uwadze, że wolność religii lub przekonań wiąże

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0502.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0494.

⁽³⁾ Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 85.

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

się z prawem wspólnot wyznawców i wspólnot osób niewierzących do zachowania lub odrzucenia swojego etosu i postępowania zgodnie z nim, a także z prawem do uznania osobowości prawnej organizacji religijnych, świeckich i niewyznaniowych; mając na uwadze, że ochrona osób wyznających dowolną religię i niewierzących oraz skuteczne zwalczanie naruszeń prawa do wolności religii lub przekonań (takich jak dyskryminacja lub ograniczenia prawne ze względu na wyznanie lub przekonania) są podstawowymi warunkami dla zagwarantowania, że wszyscy ludzie korzystają z prawa do wolności religii lub przekonań na równych zasadach;

- E. mając na uwadze, że przekonania o charakterze teistycznym, nieisteistycznym czy ateistycznym, a także prawo do niewyznawania żadnej religii lub nieposiadania żadnych przekonań są chronione na mocy art. 18 ICCPR; mając na uwadze, że wyznawanie bądź niewyznawanie religii lub posiadanie bądź nieposiadanie przekonań to prawo absolutne, którego nie można ograniczać w żadnych okolicznościach;
- F. mając na uwadze, że wszystkie prawa człowieka i podstawowe wolności są niepodzielne, współzależne i powiązane; mając na uwadze, że wolność religii lub przekonań obejmuje wiele elementów innych praw człowieka i podstawowych wolności, takich jak wolność wypowiedzi oraz wolność zgromadzeń i zrzeszania się, a także jest od tych elementów zależna; mając na uwadze, że razem odgrywają one ważną rolę w walce ze wszelkimi formami nietolerancji i dyskryminacji ze względu na religię lub przekonania;
- G. mając na uwadze, że wolność religii musi kończyć się tam, gdzie jej praktykowanie narusza prawa i wolności innych osób, a także mając na uwadze, że praktykowanie religii lub wyrażanie przekonań nie może nigdy, w żadnych okolicznościach, uzasadniać agresywnego ekstremizmu ani okaleczeń, nie może też być traktowana jako pretekst do działania w sposób szkodliwy dla przyrodzonej godności jednostki;
- H. mając na uwadze, że poszanowanie wolności religii lub przekonań bezpośrednio przyczynia się do demokracji, rozwoju, praworządności, pokoju i stabilności; mając na uwadze, że przypadki łamania prawa do wolności religii lub przekonań są powszechne, dotyczą ludzi we wszystkich częściach świata, naruszają godność życia ludzkiego i powodują lub potęgują nietolerancję, co często stanowi wczesną zapowiedź potencjalnej przemocy i konfliktów; mając na uwadze, że państwa muszą postępować z należytą starannością, aby zapobiegać aktom przemocy lub groźbom takich aktów wobec osób ze względu na ich religię lub przekonania, badać i karać takie akty i groźby, a także zadbać o to, by sprawcy takich naruszeń zostali pociągnięci do odpowiedzialności;
- I. mając na uwadze, że zgodnie z art. 21 TUE Unia Europejska propaguje i chroni powszechność i niepodzielność praw człowieka i podstawowych wolności oraz poszanowanie godności ludzkiej jako część zasad przewodnich swojej polityki zagranicznej;
- J. mając na uwadze, że w wielu krajach nadal dochodzi do ograniczeń i antagonizmów religijnych ze strony rządów lub społeczeństw; mając na uwadze, że niektóre mniejszości wyznaniowe borykają się z nasileniem gróźb i prześladowań ze strony podmiotów państwowych i niepaństwowych; mając na uwadze, że obrońcy praw człowieka walczący na całym świecie na rzecz wolności religii lub przekonań zmagają się z nasileniem gróźb i ataków;
- K. mając na uwadze, że w dążeniu do celu, jakim jest propagowanie wolności myśli, sumienia i religii za pośrednictwem polityki zagranicznej UE, w czerwcu 2013 r. Rada przyjęła wytyczne UE dotyczące propagowania i ochrony wolności myśli, sumienia i religii, a w maju 2016 r. Komisja wyznaczyła pierwszego specjalnego wysłannika ds. propagowania wolności myśli, sumienia i religii poza UE na jednoroczny mandat, który został już dwukrotnie odnowiony;
- L. mając na uwadze, że UE propaguje wolność religii lub przekonań na szczeblu międzynarodowym oraz w ramach wielostronnych forów, w szczególności dzięki podejmowaniu inicjatyw w zakresie rezolucji tematycznych w sprawie wolności religii lub przekonań w łonie Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych i Rady Praw Człowieka ONZ oraz dzięki wspieraniu mandatu specjalnego sprawozdawcy Narodów Zjednoczonych ds. wolności religii lub przekonań i podejmowaniu wraz z nim działań, a także dzięki współpracy z państwami trzecimi o podobnych poglądach;
- M. mając na uwadze, że propagowanie wolności myśli, sumienia i religii – w tym poprzez wspieranie społeczeństwa obywatelskiego w zakresie ochrony praw osób wierzących i niewierzących, w szczególności praw osób należących do mniejszości religijnych i światopoglądowych, wspieranie obrońców praw człowieka oraz zwalczanie dyskryminacji ze względu na religię lub przekonania, a także propagowanie dialogu między kulturami i religiami – stanowi podstawowy priorytet Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka na lata 2014–2020; mając na uwadze, że Europejski Fundusz Rozwoju (EFR) i unijne instrumenty finansowe, takie jak Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, Europejski Instrument Sąsiedztwa, Instrument na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju oraz Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA), także wspierają projekty prowadzące do poprawy otoczenia wolności myśli, sumienia i religii;

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

1. podkreśla, że wolność myśli, sumienia, religii i przekonań, powszechnie nazywana w unijnych ramach prawnych oraz w niniejszej rezolucji wolnością religii lub przekonań, stanowi uniwersalne prawo człowieka, wartość UE oraz ważny i niezaprzeczalny filar godności, mający znaczny wpływ na wszystkie jednostki, ich tożsamość i rozwój oraz na społeczeństwa; podkreśla, że jednostkom należy dać swobodę organizowania życia osobistego zgodnie z własnymi przekonaniami; podkreśla, że prawo do wolności religii lub przekonań obejmuje prawo do bycia osobą niewierzącą, prawo do przyjęcia postawy teistycznej, nieiteistycznej, agnostycznej lub ateistycznej oraz prawo do apostazji; stwierdza, że prawo do wolności religii lub przekonań musi być należycie chronione, propagowane i zabezpieczane przez wszystkie podmioty, a także wspierane za pośrednictwem dialogu między religiami i kulturami, zgodnie z art. 18 Powszechnej deklaracji praw człowieka i wartościami Unii Europejskiej określonymi w TUE i Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej; podkreśla spoczywający na państwach obowiązek zagwarantowania wolności religii lub przekonań oraz równego traktowania wszystkich jednostek, bez dyskryminacji ze względu na religię czy przekonania, w celu zachowania pokojowych, demokratycznych i pluralistycznych społeczeństw, które szanują różnorodność i przekonania;

2. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że w ostatnich latach nastąpił gwałtowny wzrost przypadków naruszenia wolności religii lub przekonań na całym świecie oraz prześladowań osób wierzących i niewierzących; potępia instrumentalizację kwestii religijnych do celów politycznych, a także przemoc, nękanie lub naciski społeczne na osoby lub grupy osób ze względu na myśli, sumienie, religię lub przekonania; potępia prześladowanie i ataki na grupy etniczne, religijne, niewierzących, ateistów i wszelkie inne mniejszości oraz prześladowanie kobiet i dziewcząt, a także osób ze względu na ich orientację seksualną; potępia przymusowe nawrócenia oraz szkodliwe praktyki, takie jak okaleczanie narządów płciowych kobiet, a także przymusowe małżeństwa i niektóre inne praktyki związane z okazywaniem religii lub przekonań lub w ten sposób postrzegane; wzywa do pociągnięcia winnych do natchmiasstowej odpowiedzialności; podkreśla, że naruszenia wolności religii lub przekonań są często przyczyną wojen lub potęgują wojny bądź inne formy konfliktów zbrojnych, co przyczynia się do naruszeń prawa humanitarnego, w tym morderstw lub ludobójstwa; podkreśla, że naruszenia wolności religii lub przekonań podważają demokrację, utrudniają rozwój i negatywnie wpływają na korzystanie z innych podstawowych wolności i praw; podkreśla, że zobowiązuje to społeczność międzynarodową, UE i jej państwa członkowskie do potwierdzenia ich determinacji i nasilenia działań w zakresie propagowania wolności religii lub przekonań dla wszystkich;

3. podkreśla, że zgodnie z art. 21 TUE Unia Europejska i jej państwa członkowskie zobowiązały się do umocnienia poszanowania praw człowieka jako zasady przewodniej polityki zagranicznej UE; z ogromnym zadowoleniem przyjmuje fakt, że w swoich wytycznych z 2013 r. UE włączyła propagowanie i ochronę wolności religii lub przekonań do swojej polityki zagranicznej i działań zewnętrznych, i w związku z tym wzywa do dalszej intensyfikacji działań w celu podniesienia wiedzy na temat tych wytycznych i ich realizacji;

4. podkreśla, że zgodnie z art. 17 TFUE Unia Europejska jest zobowiązana do prowadzenia otwartego, przejrzystego i regularnego dialogu z Kościołami oraz z organizacjami religijnymi, filozoficznymi i niewyznaniowymi; podkreśla wpływ tego dialogu na poszanowanie innych praw człowieka; podkreśla, że taki dialog między religiami i kulturami często spotyka się z większą otwartością ze strony niektórych międzynarodowych partnerów UE i staje się punktem wyjścia dla postępu w innych dziedzinach;

5. podkreśla znaczenie dotarcia do niewierzących w krajach, w których osoby te nie mogą się organizować i nie mogą korzystać z wolności zgromadzeń;

Strategia UE na rzecz propagowania i ochrony wolności religii lub przekonań w ramach stosunków międzynarodowych i współpracy

6. z zadowoleniem przyjmuje silniejsze propagowanie wolności religii lub przekonań w polityce zagranicznej i w działaniach zewnętrznych UE w ciągu ostatnich lat, w szczególności w ramach globalnej strategii UE na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz planu działania UE na lata 2015–2019 dotyczącego demokracji i praw człowieka; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że temu silniejszemu propagowaniu towarzyszy większe zaangażowanie wielu krajów partnerskich w realizację art. 18 Powszechnej deklaracji praw człowieka i art. 18 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych;

7. przyjmuje do wiadomości utworzenie w 2016 r. przez przewodniczącego Komisji stanowiska specjalnego wysłannika ds. propagowania wolności religii lub przekonań poza UE w odpowiedzi na rezolucję Parlamentu z dnia 4 lutego 2016 r.; uważa powołanie specjalnego wysłannika za ważny krok naprzód i wyraźne uznanie wolności religii lub przekonań za część programu dotyczącego praw człowieka w ramach polityki zagranicznej i działań zewnętrznych UE (zarówno

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

dwustronnych, jak i wielostronnych) oraz w ramach współpracy na rzecz rozwoju; zachęca specjalnego wysłannika do dalszego zaangażowania i współpracy oraz do komplementarności jego działań w tym zakresie z działaniami Specjalnego Przedstawiciela UE ds. Praw Człowieka, w tym w odniesieniu do propagowania wytycznych UE; z zadowoleniem odnotowuje aktywne wsparcie dla specjalnego wysłannika ze strony komisarza ds. współpracy międzynarodowej i rozwoju oraz DG DEVCO;

8. podkreśla znaczenie uzupełniającego się i wzajemnie wzmacniającego się powiązania wysiłków na rzecz propagowania wolności religii lub przekonań oraz dialogu między religiami i wewnątrz religii, a także dialogu między wyznaniem, światopoglądami, kulturami i przekonaniem z zapobieganiem brutalnemu ekstremizmowi, jako sposobu na gwarantowanie wolności religii lub przekonań na świecie, w szczególności w państwach sąsiadujących i w innych państwach, z którymi Unia Europejska utrzymuje szczególne stosunki; podkreśla, że organizacje niewyznaniowe, humanistyczne i świeckie również odgrywają kluczową rolę w zapobieganiu brutalnemu ekstremizmowi;

9. wzywa do zacieśnienia współpracy, aby zapobiegać prześladowaniom mniejszości ze względu na myśli, sumienie, religię lub przekonania, stworzyć warunki dla pokojowego współistnienia społeczeństw charakteryzujących się różnorodnością oraz zapewnić stały dialog między przywódcami i podmiotami religijnymi, badaczami, Kościołami i innymi organizacjami wyznaniowymi, grupami osób niewierzących, krajowymi instytucjami działającymi na rzecz praw człowieka, obrońcami praw człowieka, organizacjami broniącymi praw kobiet i organizacjami młodzieżowymi oraz przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego i mediami; wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) i delegatury UE, aby wraz ze swoimi różnymi rozmówcami wyłoniły zestaw wspólnych celów na rzecz wspierania wolności religii lub przekonań w ramach dialogu dotyczącego praw człowieka;

10. uważa, że brak wiedzy o religiach i o roli, jaką religie odgrywają dla znacznej części ludzkości, oraz brak uznania dla tej roli podsycają uprzedzenia i stereotypy przyczyniające się do wzrostu napięć, niezrozumienia i braku szacunku oraz do niesprawiedliwego traktowania w związku z postawami i zachowaniami dużych części społeczności; podkreśla znaczenie edukacji dla ochrony i umacniania wolności religii lub przekonań na świecie oraz dla zwalczania nietolerancji; wzywa osoby odpowiedzialne za komunikację medialną i media społecznościowe, aby wносиły pozytywny i pełen szacunku wkład w debaty publiczne, unikając uprzedzeń i stereotypów dotyczących religii i ich wyznawców, oraz korzystały z wolności słowa w sposób odpowiedzialny, zgodnie z wymogiem art. 10 europejskiej konwencji praw człowieka;

11. ubolewa nad faktem, że w niektórych państwach wprowadzono i stosuje się prawo przewidujące karę (w tym karę śmierci) za bluźnierstwo, nawrócenie lub apostazję lub dąży się do wprowadzenia takiego prawa; ubolewa nad faktem, że przepisy te mają na celu ogólnie ograniczenie wolności religii lub przekonań oraz wolności wypowiedzi i są często wykorzystywane jako forma prześladowania mniejszości, a także opresji politycznej; zwraca również uwagę na sytuację niektórych innych państw stojących w obliczu konfliktów lub narażonych na konflikty, w których kwestie religijne są motorem działania lub są instrumentalizowane; wzywa Unię Europejską do większego zaangażowania politycznego w celu priorytetowego traktowania w polityce zagranicznej wysiłków na rzecz wszystkich zainteresowanych państw zmierzających do uchylenia tego rodzaju dyskryminujących przepisów, a także do położenia kresu represjom wobec obrońców praw człowieka i do zapobiegania kurczeniu się przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego z powodów religijnych; wzywa UE do uwzględnienia dialogu na temat praw człowieka obejmującego poszanowanie wolności religii lub przekonań we wszelkich negocjacjach prowadzonych z myślą o zawarciu porozumień z krajami spoza UE;

12. potępia przedłużający się areszt laureata Nagrody im. Sacharowa Raifa Badawiego, będący wynikiem bezprawnego procesu, i domaga się od władz saudyjskich jego natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia;

13. wzywa władze Pakistanu do zapewnienia bezpieczeństwa Asii Bibi i jej rodzinie;

Specjalny wysłannik ds. propagowania wolności religii lub przekonań poza UE

14. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że specjalny wysłannik stworzył skuteczne sieci robocze w Komisji oraz w Radzie, Parlamencie Europejskim i z udziałem innych zainteresowanych stron; wzywa specjalnego wysłannika, aby zdawał coroczne sprawozdania na temat odwiedzanych krajów i jego priorytetów tematycznych;

15. wzywa Radę i Komisję, aby przeprowadziły przejrzystą i kompleksową ocenę skuteczności i wartości dodanej stanowiska specjalnego wysłannika w procesie przedłużenia jego mandatu; wzywa Radę i Komisję, aby na podstawie tej oceny odpowiednio wspierały mandat, kompetencje instytucjonalne i obowiązki specjalnego wysłannika, badając możliwość wprowadzenia wieloletniej kadencji podlegającej corocznemu przeglądowi oraz rozwijając sieci robocze we wszystkich odpowiednich instytucjach UE;

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

16. podkreśla, że obowiązki specjalnego wysłannika powinny koncentrować się na propagowaniu wolności myśli, sumienia, wyznania i przekonań oraz na prawie do bycia osobą niewierzącą, do apostazji i do przyjęcia postawy ateistycznej, przy czym należy również zwrócić uwagę na sytuację zagrożonych osób niewierzących; zaleca, aby rola specjalnego wysłannika obejmowała następujące kompetencje: zwiększenie widoczności, skuteczności i spójności polityki UE w zakresie wolności religii lub przekonań poza UE oraz odpowiedzialności za tę politykę; przedstawianie Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji rocznego sprawozdania z postępów oraz obszernego sprawozdania z wykonania mandatu specjalnego wysłannika na jego zakończenie; oraz ścisłą współpracę z Grupą Roboczą Rady ds. Praw Człowieka;

17. wyraża uznanie dla pracy Specjalnego Przedstawiciela UE ds. Praw Człowieka, w tym w odniesieniu do wolności religii lub przekonań; podkreśla, że przy opracowywaniu mandatów instytucjonalnych należy unikać powielania obowiązków i kompetencji między specjalnym wysłannikiem a Specjalnym Przedstawicielem UE ds. Praw Człowieka;

18. zauważa, że niektóre państwa członkowskie utworzyły niedawno nowe stanowiska ds. wolności religii lub przekonań, których rola jest zbliżona do funkcji specjalnego wysłannika; podkreśla potrzebę spójnego podejścia obejmującego prawa wszystkich wspólnot religijnych i niewierzących; zachęca do współpracy między specjalnym wysłannikiem a krajowymi urzędnikami ds. wolności religii lub przekonań poza ich krajem, a także z Grupą Roboczą ds. Praw Człowieka (COHOM) i Parlamentem Europejskim; wzywa do ściślejszej współpracy oraz wspólnych i solidarnych wysiłków delegatur UE i ambasad państw członkowskich, aby mówić spójnym i jednym głosem o promowaniu wolności religii lub przekonań poza UE oraz wspierać społeczności i osoby, w przypadku których dochodzi do naruszeń tych wolności;

19. zaleca rozważenie możliwości utworzenia nieformalnej doradczej grupy roboczej składającej się z przedstawicieli instytucji zajmujących się promowaniem i ochroną wolności religii lub przekonań w państwach członkowskich oraz innych właściwych instytucji, jak również przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, ekspertów, naukowców i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, w tym Kościołów i innych organizacji wyznaniowych, a także organizacji niewyznaniowych;

20. zaleca, aby specjalny wysłannik dalej rozwijał współpracę z odpowiednikami spoza UE, w szczególności ściśle współpracując ze Specjalnym Przedstawicielem UE ds. Praw Człowieka i z poszczególnymi specjalnymi sprawozdawcami Narodów Zjednoczonych, zwłaszcza ze sprawozdawcą ds. wolności religii lub przekonań, a także badając możliwości wspólnych inicjatyw UE-ONZ dotyczących dyskryminacji grup i mniejszości religijnych, osób niewierzących oraz osób, które zmieniają, krytykują lub porzucają religię, formułując również wspólne propozycje dotyczące sposobów położenia kresu takiej dyskryminacji; odnotowuje propozycję ustanowienia oficjalnego dorocznego międzynarodowego dnia pod przewodnictwem ONZ upamiętniającego ofiary prześladowań religijnych i osoby, które takie prześladowania przeżyły;

Wytyczne UE w sprawie propagowania i ochrony wolności religii lub przekonań

21. uważa, że wytyczne UE zawierają jasny zestaw linii politycznych, zasad, norm i tematów działań priorytetowych, a także zestaw narzędzi służący monitorowaniu, ocenie, składaniu sprawozdań i podejmowaniu działań dyplomatycznych przez przedstawicieli UE w państwach trzecich, co stanowi solidne podejście strategiczne dla UE i jej państw członkowskich, dzięki któremu mogą skutecznie propagować wolność myśli, sumienia i religii poza UE;

22. wzywa do pilnego i skutecznego wdrożenia wytycznych UE w sprawie wolności religii lub przekonań, tak aby zwiększyć wpływ UE na rozwój wolności religii lub przekonań na świecie; podkreśla, że zrozumienie sposobu, w jaki idee, religie oraz inne formy kultury i wiary, w tym bezwyznaniowość, mogą kształtować społeczeństwa i wpływać na nie, ma zasadnicze znaczenie dla lepszego zrozumienia propagowania wolności religii lub przekonań w innej polityce zagranicznej i współpracy międzynarodowej; wzywa do zwrócenia jednakowej uwagi na sytuację niewierzących, ateistów i apostatów, którzy doświadczają prześladowań, dyskryminacji i przemocy;

23. wzywa do podniesienia wiedzy na temat wolności religii lub przekonań i w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje dotychczasowe wysiłki ESDZ i Komisji mające na celu zapewnienie urzędnikom unijnym i dyplomatom krajowym szkoleń ze znajomości religii i przekonań oraz ich historii, a także na temat sytuacji mniejszości religijnych i osób niewierzących, z poszanowaniem zasad pluralizmu i neutralności; podkreśla jednak potrzebę opracowania szerszych i bardziej systematycznych programów szkoleniowych, które zwiększałyby znajomość wytycznych UE i upowszechniały

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

ich stosowanie przez urzędników i dyplomatów państw członkowskich i UE oraz zacieśniałyby współpracę ze specjalnym wysłannikiem; zaleca, by przedstawiciele środowisk akademickich, Kościoły oraz wspólnoty i stowarzyszenia religijne, w całej swojej różnorodności, a także organizacje niewyznaniowe, organizacje praw człowieka i społeczeństwa obywatelskiego uczestniczyły w tym procesie szkoleniowym; wzywa Komisję i Radę do zapewnienia odpowiednich środków na takie programy szkoleniowe;

24. wzywa Komisję i ESDZ do dopilnowania, by w corocznych sprawozdaniach UE na temat praw człowieka i demokracji na świecie oraz w sprawozdaniach z postępów we wdrażaniu wytycznych UE znajdował się rozdział poświęcony wolności religii lub przekonań i by był on przedstawiany Parlamentowi i Radzie; zauważa, że w wytycznych UE przewiduje się ocenę ich wdrożenia przez Grupę Roboczą Rady ds. Praw Człowieka po upływie trzech lat oraz że oceny takiej nie przedstawiono ani nie podano do wiadomości publicznej; wzywa do niezwłocznego podania tej oceny do wiadomości publicznej; uważa, że w ocenie należy położyć nacisk na najlepsze praktyki, określić obszary wymagające poprawy oraz przedstawić konkretne zalecenia dotyczące wdrożenia zgodnie z określonym harmonogramem i najważniejszymi etapami, które są poddawane regularnej ocenie rocznej; domaga się włączenia oceny do corocznych sprawozdań UE na temat praw człowieka i demokracji na świecie;

25. podkreśla zakres odpowiedzialności punktów kontaktowych ds. praw człowieka, także w odniesieniu do wolności religii lub przekonań, we wszystkich delegaturach UE i misjach WPBiO; wzywa do przydzielenia odpowiednich zasobów tym delegaturom i misjom, aby umożliwić im monitorowanie, ocenę i zgłaszanie niepokojących sytuacji w odniesieniu do praw człowieka, w tym do poszanowania wolności religii lub przekonań;

26. przypomina znaczenie krajowych strategii w dziedzinie praw człowieka i demokracji, które dostosowują działania UE do konkretnej sytuacji i potrzeb danego państwa; apeluje, aby zwrócono odpowiednią uwagę na kwestie związane z wolnością myśli, sumienia i religii oraz aby wytyczne dotyczące działań UE były określane w taki sposób, by kwestie te uwzględniano w kontekście tych strategii wszędzie tam, gdzie zagrożone jest poszanowanie wolności myśli, sumienia i religii; ponawia apel, aby posłom do Parlamentu Europejskiego udzielono dostępu do treści krajowych strategii w dziedzinie praw człowieka i demokracji;

Działania UE w zakresie wolności myśli, sumienia i religii na forach wielostronnych

27. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie UE do propagowania wolności religii lub przekonań na forach wielostronnych, w szczególności w ramach ONZ, Rady Europy i OBWE oraz Organizacji Współpracy Islamskiej; wspiera w tym zakresie współpracę Unii Europejskiej ze specjalnym sprawozdawcą ONZ ds. wolności religii lub przekonań oraz z Biurem Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka; zaleca, aby kontynuowano praktykę UE polegającą na podejmowaniu inicjatyw w zakresie rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ i Rady Praw Człowieka ONZ w sprawie wolności religii lub przekonań oraz dążeniu do budowania sojuszy i obrony wspólnych stanowisk z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi; wzywa Unię Europejską i Organizację Współpracy Islamskiej, by rozważyły opracowanie wspólnej rezolucji w sprawie wolności religii lub przekonań w ramach ONZ;

Instrumenty finansowe UE

28. wyraża zadowolenie, że wolność religii lub przekonań uznano za priorytet Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka; zauważa zwiększenie – od czasu przyjęcia wytycznych UE – środków Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka przeznaczonych na projekty związane z wolnością religii lub przekonań; wzywa Komisję i ESDZ do zapewnienia, by wysiłki dyplomatyczne UE na rzecz propagowania praw człowieka, w tym wolności religii lub przekonań oraz projekty finansowane w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka wzajemnie się wzmacniały, a także do poszanowania zasad pluralizmu, neutralności i sprawiedliwości przy przydzielaniu funduszy; podkreśla, że wolność religii lub przekonań można wspierać również za pomocą instrumentów innych niż fundusze zorientowane na prawa człowieka, m.in. takich jak fundusze przeznaczone na zapobieganie konfliktom lub na edukację i kulturę; wzywa Komisję i Radę do utrzymania wystarczającego poziomu finansowania projektów związanych z wolnością religii lub przekonań w ramach zewnętrznych instrumentów finansowych UE na mocy wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027; wzywa do umożliwienia finansowania z EIDHR ochrony lub ekstradycji wolnych myślicieli i obrońców praw człowieka, wobec których stosowane są groźby lub prześladowania w ich kraju pochodzenia;

29. wzywa do podjęcia wysiłków na rzecz zapewnienia przejrzystości w przyznawaniu finansowania i do monitorowania wykorzystania funduszy przez religie, a także ich działalności;

Wtorek, 15 stycznia 2019 r.

30. podkreśla, że strategie polityczne UE w dziedzinie pokoju, bezpieczeństwa i zapobiegania konfliktom oraz rozwoju i współpracy wiążą się z wyzwaniami, których rozwiązania można wypracować m.in. z udziałem Kościołów, przywódców religijnych, przedstawicieli środowisk akademickich, wspólnot i stowarzyszeń religijnych i wyznaniowych, organizacji wyznaniowych i świeckich stanowiących, z których wszystkie stanowią ważny element społeczeństwa obywatelskiego; docenia znaczenie uświadomienia sobie różnorodności Kościołów, wspólnot i stowarzyszeń religijnych i wyznaniowych oraz organizacji wyznaniowych i świeckich, które prowadzą rzeczywistą działalność na rzecz rozwoju i działalność humanitarną na rzecz społeczności i wraz ze społecznościami; wzywa Radę i Komisję do włączenia, w stosownych przypadkach, celów i działań związanych z propagowaniem i ochroną wolności religii lub przekonań do ram instrumentów finansowych związanych z tymi strategiami politycznymi, a mianowicie Europejskiego Funduszu Rozwoju, Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, Instrumentu na rzecz Przyczyniania się do Stabilności i Pokoju oraz Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej, a także wszelkich innych instrumentów, które mogą powstać w odnośnych obszarach po 2020 r.;

o

o o

31. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, rządów i parlamentom państw członkowskich oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych.
